

ARCHEOLOGIE • BOUWHISTORIE

ARCHEOLOGIENOTA – PROGRAMMA VAN MAATREGELEN

ANTWERPEN – DE WAGHEMAKERESTRAAT 11-19

A. DEVROE
FEBRUARI 2018

COLOFON

Project

Archeologienota – Antwerpen, De Waghemakerestraat 11-19

Opdrachtgever

Feka nv
Vosstraat 10
9170 Sint-Gillis-Waas

Opdrachtnemer

Annika Devroe Archeologie & Bouwhistorie bvba
Lemmensstraat 34
2800 Mechelen
0472/59.31.41
annika.devroe@gmail.com
BE 0680.617.128

Erkende archeoloog: Annika Devroe, OE/ERK/Archeoloog/2015/00085

© 2018 Annika Devroe Archeologie & Bouwhistorie bvba

Annika Devroe Archeologie & Bouwhistorie bvba aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit het gebruik van de resultaten van dit onderzoek of de toepassing van de adviezen. Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag vermenigvuldigd of aangepast worden, opgeslagen worden in een geautomatiseerd gegevensbestand, en/of openbaar gemaakt worden in enige vorm of wijze ook, elektronisch, mechanisch, door fotokopie of enige andere wijze, zonder voorafgaandelijk toestemming van de opdrachtgever. Dit met uitzondering van de door de architect aangeleverde plannen. Deze blijven eigendom van deze laatste.

INHOUD

Inhoud	0
1. Gemotiveerd advies	1
1.1. Archeologisch potentieel.....	1
1.2. Impactbepaling (zie bijlage)	1
1.3. Volledigheid van het uitgevoerde onderzoek en bepaling van maatregelen	1

1. GEMOTIVEERD ADVIES

1.1. ARCHEOLOGISCH POTENTIEEL

Op basis van het bureauonderzoek kan men vaststellen dat het projectgebied ter hoogte van de Spaanse omwalling ligt. Hoewel de historische kaarten gezien de georeferentie vaak verschillende weergaves geven, kan men op basis van Le Beau Plan uit 1853 aannemen dat het projectgebied ter hoogte van de buitenste wal lag. In de 19de eeuw gebeurden hier uitbreidingswerken en werd een bastion aangelegd net ten zuiden van het projectgebied en een ravelijn ten oosten. Ter hoogte van het projectgebied krijgt men voornamelijk aarden ophogingen en is een weg aanwezig. Aan de westelijke zijde kan mogelijk nog net de buitengrachtboord aangesneden worden die eveneens als een aarden wal werd uitgevoerd. Uit de uitgevoerde sonderingen vermoedde men eerder dat de lagen een opgevolde gracht representeerden, maar uit reeds uitgevoerd archeologisch onderzoek blijkt dat de resten tot 5-6m diepte bewaard zijn en dus evenzeer sprake kan zijn van lagen van een wallichaam. Ter hoogte van het projectgebied kunnen dus sporen verwacht worden van deze aarden wallen. Gezien deze ligging wordt de kans op het aantreffen van oudere periodes als laag ingeschat. Dit gebied bevond zich lange tijd buiten de stadsmuren en was slechts dun bevolkt. De aanleg van de omwalling heeft bovendien hoogstwaarschijnlijk aanwezige resten verstoord.

Op basis van het bureauonderzoek kan gesteld worden dat het archeologisch potentieel middelmatig is voor de periode vanaf de 16de eeuw. Er kunnen resten aangetroffen worden van de Spaanse omwalling. Er werden in het verleden reeds kleine stukken blootgelegd van deze omwalling. Meer recent werden opgravingen uitgevoerd ter hoogte van de leien die voornamelijk de omwalling aan stadszijde konden bloot leggen. Anderzijds kunnen resten aangetroffen worden van de 19de-eeuwse uitbreiding. Het gaat echter om aarden ophogingen, geen harde structuren, gebouwen of kruitmazijnen. Er was wel een weg aanwezig maar de kans is groot dat het loopniveau van de weg verdwenen is of afgegraven werd bij de aanleg van het bouwblok. De kans op het aantreffen van oudere sporen wordt als laag ingeschat.

1.2. IMPACTBEPALING (ZIE BIJLAGE)

De bestaande gebouwen zullen afgebroken worden. Aan de straatzijde is telkens een kelder aanwezig. Het vloerniveau van de huidige kelders varieert tussen 1,85-2,18m onder het maaiveld. Mogelijk dient uitgegaan te worden van een fundering van ca. 30-50 cm (cfr. Sonderingen Samsuffit).

Ter hoogte van het projectgebied zal een appartementsgebouw opgericht worden met een ondergrondse parking van twee bouwlagen. Hierbij zal men tot ca. 6,15m onder het bestaande maaiveld gaan. Voor de uitgraving van de parking zal men werken met secanspalenwanden bij de achtergrens en zijgrenzen van het perceel. Aan de straatzijde zal men werken met een berlinerwand. Er wordt ook bemaling voorzien.

1.3. VOLLEDIGHEID VAN HET UITGEVOERDE ONDERZOEK EN BEPALING VAN MAATREGELEN

Hoewel het archeologisch potentieel als middelmatig wordt gezien en de werken het archeologisch niveau zullen verstoren, is de aanwezigheid van aarden ophogingen niet afdoende om bijkomend onderzoek te adviseren. De kans op het aantreffen van vondsten is laag en de enkele sporen zullen weinig kenniswinst opleveren. Men zou ook slechts een deel van de aarden ophogingen kunnen aansnijden waardoor een beperkt beeld bekomen wordt.

Gezien bijkomend onderzoek weinig kenniswinst zou opleveren, wordt geen bijkomend onderzoek geadviseerd. Naar aanleiding van het bureauonderzoek zijn geen verdere maatregelen vereist. Er dient dan ook geen programma van maatregelen opgesteld te worden.